

TOEKOMSTVISIE ALBRANDSWAARD 2025

- Projectplan -

14 december 2010
Definitief Versie 2.0

1. Inleiding: naar een integrale, strategische toekomstvisie voor Albrandswaard

In april 2010 is in de gemeente Albrandswaard een nieuw College van Burgemeester en Wethouders aangetreden. In het coalitiedocument "Samen Keuzes Maken" is vastgelegd dat Albrandswaard een strategische en samenhangende visie voor 2025 zal ontwikkelen. In deze strategische visie brengt Albrandswaard tot uitdrukking welk soort gemeente Albrandswaard in de toekomst wil zijn.

In de samenhangende, integrale toekomstvisie wil de gemeente de strategische opgaven waar Albrandswaard de komende tijd voor staat verder uitwerken. Onder deze integrale visie vallen zowel de economische, ruimtelijke, maatschappelijke, woon- en veiligheidvisie alsook de visie op wijkleefbaarheid. Deze worden als paragrafen meegenomen in de visie. Eerder vastgestelde studies en beleidsvisies op deze onderdelen zullen in de integrale toekomstvisie worden geïntegreerd.

Belangrijk speerpunt van het collegeakkoord is de participatie van burgers, bedrijven en organisaties. De coalitie wil actief inzetten op het mobiliseren van de kennis die bij burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen aanwezig is. Het college beoogt daarom de toekomstvisie te ontwikkelen samen met burgers, bedrijven en maatschappelijk middenveld.

Het ontwikkelen van een integrale toekomstvisie richt zich in de eerste plaats op het uitzetten van lijnen naar de toekomst. Een toekomstvisie op hoofdlijnen, waarin de vraag centraal staat "Wat voor gemeente wil Albrandswaard over 15 jaar zijn?" Dit is vervolgens het uitgangspunt, waarbinnen in de toekomstvisie ook concretere doelstellingen bepaald zullen worden, langs de vragen: "Hoe willen we dat bereiken en hoe vullen we dat concreet in?" Daarbij staan we stil bij vragen als: doet de gemeente de goede dingen (pakt zij de juiste taken op)? En doet de gemeente de dingen goed (pakt zij de taken op de juiste manier aan)? Zorgt de gemeente in 2025 bijvoorbeeld voor het buurthuis? Zorgt de samenleving daar zelf voor? Of dragen de gemeente en partners in de samenleving beiden voor een gelijkwaardig deel bij?

Het college van de gemeente Albrandswaard vindt het van belang om met de strategische visie een leidraad voor politiek en bestuur in de gemeente vast te stellen. Een richting, waaraan de politiek en het bestuur zich vast kunnen houden bij het nemen van besluiten. Dit biedt burgers, bedrijven en maatschappelijk middenveld inzicht in de ontwikkelingsrichting van de gemeente op middellange en lange termijn.

Het allerbelangrijkste bij het tot stand komen van de toekomstvisie is het samen met alle betrokkenen (inwoners, bedrijven, organisaties en instellingen) nadenken over de toekomst van Albrandswaard. Zowel bij het "wat" als bij het "hoe" is het van belang om zoveel mogelijk "meedenkkracht" aan te wenden. Albrandswaard is tenslotte van alle inwoners samen. Het college is dan ook van mening dat bij het formuleren van de visie zoveel mogelijk Albrandswaarders betrokken moeten worden. Een diversiteit aan meningen, ideeën, belangen en aanpak voedt en verrijkt het proces van de totstandkoming van de toekomstvisie en het uiteindelijke resultaat. Vervolgens zal de inbreng van velen teruggebracht moeten worden naar een afgewogen toekomstvisie. Een zorgvuldig ingericht proces, waarin elke mening gehoord én meegewogen wordt, zal ertoe moeten leiden dat er een groot draagvlak ontstaat voor de te ontwikkelen toekomstvisie.

Ook het vormgeven van een duurzame relatie tussen bestuur en samenleving is doel van de toekomstvisie. De gewenste vorm van deze relatie wil het bestuur niet van te voren opleggen, maar in overleg met burgers, ondernemers en instellingen vaststellen aan het

begin van het proces. De gewenste relatievorm is wellicht van invloed op de wijze van participatie tijdens het proces.

2. Gewenste aanpak strategische visie Albrandswaard

De visie zal stap voor stap tot stand komen, waarbij een trechter gehanteerd wordt van abstract naar concreet. Uiteindelijk resulteert dit in een toekomstvisie waarin op hoofdlijnen een toekomstbeeld is geschetst voor Albrandswaard in 2025.

In juni 2010 is in een verkennende dialoog met het college en de betrokken ambtenaren een wenselijke opzet geformuleerd voor een optimaal proces naar een strategische visie. Hierbij is verkend op welke wijzen toekomstvisies tot stand kunnen worden gebracht, welke instrumenten ingezet kunnen worden om burgers, bedrijven, organisatie en instellingen te bereiken en welke opzet past bij Albrandswaard. Op basis van deze dialoog ziet het college de volgende fases en elementen voor zich:

1. Planningsfase (oktober 2010-februari 2011)

Ten eerste wordt een ambtelijke projectgroep (projectleider, projectleider communicatie, medewerker communicatie, projectassistent) en een ambtelijke begeleidingsgroep (beleidsambtenaren bestuur + gemeentesecretaris) ingesteld.

Ten tweede wordt als grondslag voor het traject een externe trendanalyse uitgevoerd welke maatschappelijke trends erop de gemeente Albrandswaard afkomen op demografisch, economisch, sociaal-cultureel, technologisch, ecologisch en politiek-institutioneel gebied. Deze wordt als achtergrond gebruikt voor prikkelende vragen in de fase van 'agendasetting'. Tevens levert de trendanalyse een deelproduct af dat verspreid kan worden onder de Albrandswaardse bevolking als eerste stimulans mee te denken over de toekomst.

Ten derde wordt een website ontwikkeld met herkenbaar profiel en huisstijl. Deze speelt gedurende het gehele visietraject een belangrijke rol in de interactie met de bevolking. Naast een rol op het gebied van informeren en documenteren van de verschillende stappen in het proces, moet de website door een aantal interactieve toepassingen burgers, ondernemers en maatschappelijk middenveld ook uitnodigen om mee te denken over de toekomst van de gemeente. De website is daartoe ook goed verbonden met sociale media (Linked-in, Facebook, Hyves).

Ten vierde wordt een klankbordgroep aangewezen van ongeveer tien vertegenwoordigers van de Albrandswaardse samenleving. De klankbordgroep wordt voorgezeten door een externe voorzitter die op basis van senioriteit in staat is inhoud en proces van het visietraject naar een hoog niveau te dirigeren. Deze klankbordgroep assisteert het college in het laten leven van het visietraject in de drie kernen en helpt de bevindingen te verrijken.

Ten vijfde wordt de raad verzocht een begeleidingscommissie in te stellen, zodat de raad op inhoud en proces nauw betrokken blijft bij de ontwikkeling van de toekomstvisie.

Op basis van de trendanalyse en de eerste besprekingen met de ambtelijke begeleidingsgroep en de klankbordgroep wordt een zogenaamd 'position paper' opgesteld. In dit position paper wordt beschreven waar we staan als gemeente Albrandswaard (nulmeting) en wat ons bindt (missie, leidende principes). Maar ook wat we nog niet weten en op welke vragen we dus door het visietraject een antwoord moeten vinden. Naast de klankbordgroepbijeenkomst is het wenselijk een informatieavond te houden met

vertegenwoordigers van scholen, sportverenigingen en andere organisaties om een toelichting te geven op het voorliggende traject en de samenwerkingsmogelijkheden voor de visie te verkennen.

2a. Agendasetting Maatschappelijke paragraaf (september 2010 – februari 2011)

Als eerste stap wordt een inventarisatie gemaakt van politiek relevante ontwikkelingen, keuzevragen, dilemma's en thema's die door de gemeenschap worden waargenomen. Dit vindt plaats aan de hand van een serie sessies waarin op verschillende punten in Albrandswaard bewoners worden uitgenodigd mee te praten over de toekomst. In deze sessies worden vragen en dilemma's verzameld, waarover een uitspraak van belang is voor de gemeente Albrandswaard. Dit geschiedt middels een 'reizende campagne'. In deze reizende campagne gaan met name de collegeleden op bezoek bij organisaties uit het maatschappelijk middenveld, sportverenigingen, winkelcentra, verzorgingstehuizen, scholen, jeugdhonken, wijkcentra, ondernemingen en evenementen. De gastheer/-vrouw en collegeleden maken een kort verslag van de 'highlights' van het bezoek. Deze verslagen worden op de website geplaatst. Het ophalen van agendapunten in de samenleving is niet voorbehouden aan het college. Ook beleidsmedewerkers wordt gevraagd om in de gesprekken die ze in deze periode hebben in de samenleving de gesprekspartners te vragen naar de zaken die zij graag in het traject van de Toekomstvisie aan de orde willen hebben. De beleidsmedewerkers worden eveneens gevraagd de voor de Toekomstvisie relevante punten uit dit overleg aan te leveren voor de website. Op deze manier wordt de informatie die opgehaald wordt uit de samenleving voor een ieder toegankelijk gemaakt via de website. Tot slot proberen we in deze fase via participatietools als digitale discussieforums in combinatie met prijsvragen en fotoacties het enthousiasme onder de jongeren verder aan te wakkeren.

2b. Agendasetting Economische paragraaf (november 2010 - februari 2011)

Om invulling te geven aan de economische paragraaf van de toekomstvisie wordt met behulp van de lokale serviceclubs, ondernemers, winkeliers en zzp-ers een 'ondernemerstafel' geïnitieerd. In de eerste bijeenkomst komt aan de orde welke ontwikkelingen de ondernemers als richtinggevend zien voor de toekomst en hoe het lokale bedrijfsleven het beste betrokken kan worden bij de verdere ontwikkeling van de visie. Een mogelijkheid daarbij is om op de website een specifieke toepassing in te richten voor het lokale bedrijfsleven om bij te dragen aan de visie. Potentiële partners voor ontwikkeling van de economische paragraaf zijn naast individuele ondernemers de ondernemersverenigingen, winkeliersverenigingen, MKB-vertegenwoordigers, zorginstellingen, LTO, e.v.a.

2c. Agendasetting paragraaf Wonen & Wijkleefbaarheid (september 2010 – februari 2011)

In het kader van de ontwikkeling van een visie op wijkleefbaarheid worden in de periode september en oktober bijeenkomsten gehouden met raadsleden, inwoners en partners in het maatschappelijk middenveld. Deze informatie wordt gebundeld met de informatie over wonen en wijkleefbaarheid uit de woonvisie. Tot slot worden bewoners geconsulteerd over de toekomst van het wonen in Albrandswaard via door het maatschappelijk middenveld georganiseerde bijeenkomsten in de drie kernen. Bij partners in dit deeltraject valt o.a. te denken aan de woningbouwverenigingen, het cliëntenplatform en de WMO-raad.

3. Ontwikkelen van beeldende scenario's over de toekomst van Albrandswaard (maart 2011 - april 2011)

Op basis van de vragen, ideeën en dilemma's uit de fase van agendasetting wordt een aantal inspirerende scenario's ontwikkeld over hoe de gemeente Albrandswaard er in 2025

uit kan komen te zien. De verschillen tussen de scenario's maken de verschillen tussen ontwikkelingsrichtingen en wensen zichtbaar en bespreekbaar. Bij vragen die een rol kunnen krijgen in de scenario's valt te denken aan: Wil Albrandswaard inzetten op 'jong, dynamisch en ondernemend' of rustig en verzorgd wonen? Wil Albrandswaard plaats bieden voor de behoeften aan groen wonen, zorg en/of recreatie van de eigen inwoners, of wil Albrandswaard ook inspelen op de behoefte aan wonen, zorg en/of recreatie buiten de gemeentegrenzen? Deze vragen hebben ook te maken met de schaal van de voorzieningen in Albrandswaard en de rol die Albrandswaard wil innemen in de regio. Belangrijke vragen die op de achtergrond van de scenario's spelen zijn het financiële draagvlak voor voorzieningen, de veranderende maatschappij (individualisering versus gemeenschapszin) en de mogelijk veranderende rol van de overheid. In april worden deze conceptscenario's voorgelegd aan de raad met de vraag of de scenario's het spectrum van denkbare ontwikkelingsrichtingen dekt en om hen gevoelens ten opzichte van de verschillende scenario's te uitten.

4. Gebruik van de scenario's als debatinstrument met de samenleving (mei 2011 - juni 2011)

Door middel van discussie over de verschillende scenario's wordt duidelijk hoe de toekomst van Albrandswaard er op hoofdlijnen uit moet komen te zien. Alle inwoners, bedrijven en organisaties van Albrandswaard worden betrokken bij de discussie over het gewenste toekomstscenario. Hierbij brengen themakranten (de Schakel) en filmpjes en interactieve keuzetools op de website de scenario's voor een breder publiek tot leven. Door bespreking tijdens publieksbijeenkomsten in de drie kernen, op scholen en middenveld en terugkoppeling aan de partners wordt duidelijk welke elementen uit de scenario's als wenselijk en welke als onwenselijk worden gezien voor de toekomst voor Albrandswaard. Als resultante van de discussie over de verschillende scenario's zal een compositiescenario op hoofdlijnen voor Albrandswaard worden ontwikkeld. Dit vormt de basis voor de visie. Na een toetsingsronde met de klankbordgroep en stakeholders wordt het compositiescenario juni aan de raad voorgelegd.

5. Verwerking tot toekomstvisie (juli 2011 - september 2011)

De opmerkingen en toevoegingen van de raad vormen de basis voor het uiteindelijke visiedocument. Deze wordt eind september ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Gedurende deze fase worden tevens de grondslagen gelegd voor het structuurvisietraject.

6. Terugkoppeling & verspreiding toekomstvisie (oktober 2011- november 2011)

Na een positief raadsbesluit wil het college de toekomstvisie delen met de bevolking. Een Visiekrant geeft de visie weer en stelt deze beschikbaar aan alle inwoners van Albrandswaard. Ook wordt de visie beschikbaar gesteld via de website. De Toekomstvisie is geen eindproduct, maar een opmaat voor de structuurvisie. Daarom wordt een bijeenkomst georganiseerd met het karakter van een tussentijdse evaluatie. Er vindt terugkoppeling plaats over de totstandkoming van de toekomstvisie en vervolgens wordt vooruitgekeken naar de ontwikkeling van de structuurvisie.

7. Verwerking tot structuurvisie (september 2011 - december 2011)

Zoals verzocht in de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening (1 juli 2008) wordt de visie naar ruimtelijke overwegingen vertaald in een structuurvisie. Als eerste stap in de vertaling naar een structuurvisie dient de raad de "ruimtelijke overwegingen" goed of af te keuren in december 2011. Gedurende deze meer ambtelijk intern gerichte periode dient nauwkeurig gelet te worden op communicatie naar de gemeente over het nog steeds voortgaande visieproces, zowel intern als extern.

8. *Ontwerp structuurvisie en financiële haalbaarheidsanalyse (december 2011 - februari 2012)*

Op basis van de ruimtelijke overwegingen wordt een concept-structuurvisie en financiële haalbaarheidsanalyse voorgelegd aan de raad in januari 2012. In de concept-structuurvisie zijn ook de uitvoerende ruimtelijke componenten van de wijkleefbaarheidsparagraaf uit de toekomstvisie opgenomen.

9. *Inspraakronde conform nWRO/ inspraakverordening (februari 2012 - april 2012)*

Gedurende de overwegingen worden bewoners, Rijkswaterstaat, provincie en Kamer van Koophandel in de mogelijkheid gesteld te reageren op de voorliggende concept-structuurvisie.

10. *Raadsbesluit aangaande toekomst- en structuurvisie c.a. (mei 2012)*

11. *Verspreiden en feestelijk markeren vastgestelde toekomst- en structuurvisie (juni 2012)*

Na een positief raadsbesluit wil het college de visie delen met de bevolking. Een Visiekrant geeft de visie weer en stelt deze beschikbaar aan alle inwoners van Albrandswaard. Middels feestelijke bijeenkomsten wil het college samen met bewoners en participanten in het traject het einde van het intensieve traject "vieren". Hierbij moet gezocht worden naar mogelijkheden voor cofinanciering met partners en bewoners, bijvoorbeeld door aansluiting te zoeken bij 'reguliere' festiviteiten.

Activiteiten per fase

In onderstaand schema wordt een overzicht van de activiteiten per fase en de daartoe benodigde middelen gegeven. Met de blauwe arcering worden de delen uitgelicht, waarin de gemeente burgers, bedrijven, instellingen en organisaties actief benadert om te participeren in het ontwikkelen van de toekomst-/ structuurvisie.

Bijlage 1 Planning Toekomstvisie

Nr	Fase	Gemeente	projectleider	projectleider
1	<i>Planningsfase oktober 2010 - januari 2011</i>	<p><u>Communicatie</u> Opstellen communicatieplan (invulling communicatie-/terugkoppelingsmomenten) Materiaal ontwikkelen (o.a. website, Visiekrant*, evt. kabelkrant, e-participatietools, fotoactie, prijsvraag) Terugkoppelingsmateriaal (ansichten uit de toekomst) Opstellen persberichten Bijhouden gemeentelijke website</p> <p><u>Organisatie</u> Organiseren startbijeenkomst toekomstvisie Adresbestand opstellen en bijhouden geïnteresseerden/ reagerenden/ deelnemers aan activiteiten Organisatie expertmeeting trends (2) Organisatie bijeenkomst klankbordgroep (2) Organisatie bijeenkomst begeleidingscommissie (2) Facilitatie en voorbereiding 'reizende campagne (eventueel materiaal "roadshow") (2a) Uitnodigingen ondernemerstafel, betrekken serviceclubs (2b) Organisatie gesprekken scholen, sportverenigingen en andere organisaties (2a) Organisatie bijeenkomst(en) maatschappelijk middenveld (2c) Grondslagen scenariofilm uitwerken (3) Organiseren gespreksleiding participatiedebatten (4) Organiseren ondersteuning door beleidsmedewerkers bij participatiedebatten voor doelgroepen (4)</p>	16 dagen	8 dagen x x x x x x
2	<i>Agendasetting algemeen september 2010 - februari 2011</i>	Uitgifte visiekrant, start website, e-participatietool, fotoactie, prijsvraag expertmeeting trends verwerken resultaten expertmeeting in 'position paper' bijeenkomst klankbordgroep bijeenkomst begeleidingscommissie	12 dagen	4 dagen
2a	<i>Agendasetting Maatschappelijke paragraaf</i>	College in gesprek met (plm 25 locaties)* verwerking input gespreksronde	6 dagen	2 dagen
2b	<i>Agendasetting Economische paragraaf</i>	Ondernemerstafel Verwerking input ondernemerstafel	6 dagen	2 dagen
2c	<i>Agendasetting paragraaf Wonen & woonkwaliteit</i>	Bijeenkomst(en) met maatschappelijk middenveld	6 dagen	2 dagen
3	<i>Ontwikkelen van beeldende scenario's over de toekomst van Albrandswaard maart 2011 – april 2011</i>	Formuleren 3 of 4 scenario's (schriftelijk en visueel) op basis van thema's fase 2 Behandeling scenario's in commissie/ raad: mist raad nog essentiële aspecten? Grondslagen scenariofilm verder uitwerken Organiseren debatten en overige participatie activiteiten voor verschillende doelgroepen Reactiebestand opstellen m.b.t. overige activiteiten scenario's (website/"hartekreten"/ wedstrijd)	32 dagen	8 dagen

4	<i>Gebruik van de scenario's als debatinstrument in/met de samenleving mei 2011-juni 2011</i>	Terugkoppeling fase 1 + communicatie scenario's via 'Visiekrant' en website Maatschappelijk debatten Raadsleden in gesprek met...) Ondersteuning beleidsmedewerkers bij participatiedebatten voor doelgroepen Resultaatdocument opstellen participatietraject m.b.t. debatten Schrijven voorkeursscenario Raadsvoorstel formuleren voorkeursscenario Betrekken verantwoordelijken structuurvisie	24 dagen	16 da
5	<i>Verwerking tot toekomstvisie juli 2011- september 2011</i>	Inventarisatie opmerkingen raad Schrijven compositiescenario tot visie Raadsvoorstel concept visie Toetsing klankbordgroep Toetsing raad	6 dagen	2 dag
6	<i>Terugkoppeling Toekomstvisie september 2011</i>	Definitieve Toekomstvisie vormgeven (schriftelijk en visueel) Uitgifte visiekrant + publicatie website	6 dagen	4 dag
7	<i>Uitwerking toekomstvisie naar structuurvisie september 2011-december 2011</i>	Formuleren ruimtelijke overwegingen Raadsvoorstel ruimtelijke overwegingen Continue communicatie stakeholders	12 dagen	8 dag
8	<i>Ontwerp structuurvisie en financiële haalbaarheidsanalyse december 2011 – februari 2012</i>	Voltooiing ontwerp/concept structuurvisie Financiële haalbaarheidsanalyse	18 dagen	4 dag
9	<i>Inspraakronde conform nWRO/ inspraakverordening februari 2012 – april 2012</i>	Verwerking inspraak Raadsvoorstel definitieve toekomst & structuurvisie Aanzet organisatie terugkoppeling en bijeenkomsten	12 dagen	4 dag
10	<i>Raadsbesluit aangaande toekomst- en structuurvisie c.a. mei 2012</i>	Organisatie terugkoppeling en bijeenkomsten Vorbereiding Visiekrant Uitnodigingen participanten visietraject	12 dagen	4 dag
11	<i>Terugkoppeling en slotbijeenkomst toekomst- en structuurvisie juni 2012</i>	Uitgifte Visiekrant Feestelijke bijeenkomsten***	12 dagen	4 dag
			Projectleider	Proje
	Raming totale inzet (2 jaar)	dagen	180 dagen	72 da
		uren	1440 uur	576 u
		FTE	0,5 fte	0,2 fte

* Extra optie visiebus voor roadshow (gebruik bus gemeente Barendrecht)?

** Door gebruikmaking advertentie kan ETT Media een uitgave van de structuurvisiekrant aanbieden. Het gaat om een oplage van 11.000 exemplaren, waarvan 10.500 huis aan huis verspreid worden en 500 bij de gemeente aangeleverd worden voor losse aanvragen. Tevens wordt kosteloos een digitale versie beschikbaar gesteld.

*** Voor de feestelijke slotbijeenkomst wordt aansluiting gezocht bij bestaande festiviteiten. __